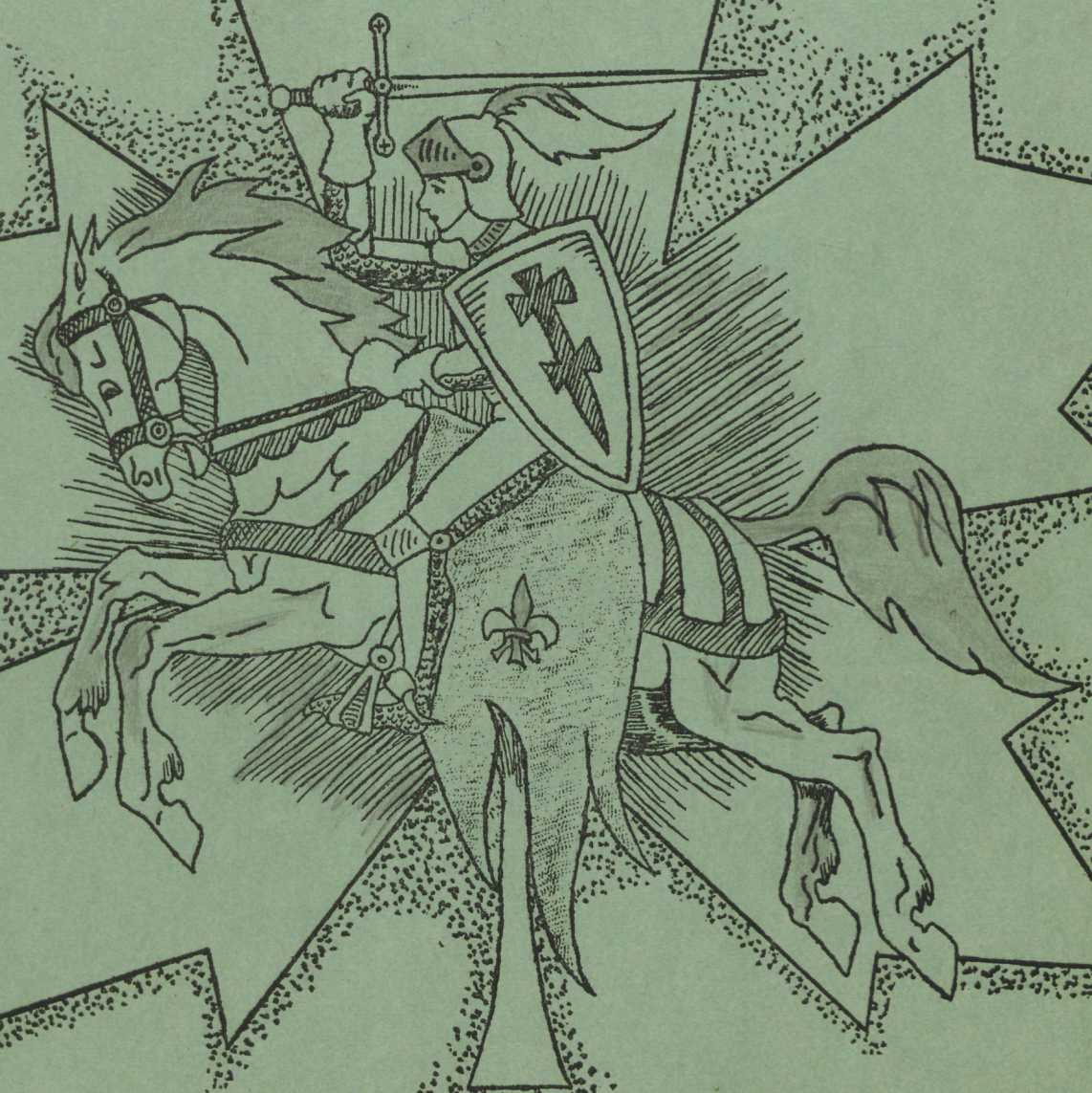

STREIK
POLI...
194... d.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 17 Montreal, liepos mėn., 1943 metų Tomas II

Už išlaisvinimą Lietuvos!

For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai!

For Loyalty to Canada!

Už Santarvės Pergalę!

For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$1.00

Canada \$1.00

Užsieny 1.50

Other Countries 1.50

Administracijos Antrašas:

Redakcijos Antrašas:

6634 Third Avenue,
Rosemount, Quebec,
Canada.

2588 Bercy Street,
Montreal, Quebec,
Canada.

Vyr. Redaktorius Marija Aukštaitė.

Redaktorius Algirdas Navikevičius.

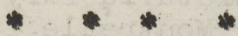
* * *

2261
139244

TURINYS

		pls.
.....	Pastabos	1
K.J. Prunskis	Vizitas pas Dariaus Sesutę ir Girėno Pusseserę Chicagoje.	3
V. Budrikas	Ivykių Žygiuotė	6
F. Dubauskas	Iš Praeities	8
Alg. Navikevičius	Kanados Žinios	9
Dzūkė	Gimtoji Šalis	11
Vyt. Širvydas	Už Sienos	13
"Uola"	Vienybėje	15
Marija Aukštaitė	Rimelis	16
V. Budrikas	Brolybė ir Karas	22
Helena	Romansas	25
Violeta	Violetos Patarimai	26
Helena	Sudiev Mergužėle	27
.....	Montrealo Krislai	28
Iš Žvaigždutės	Atminimo Gėlė	29
A. Navickas	Kreipkite Domės Lietuviai .	30
P.J.	Nuodinga Žolė	31
Redakcija	"N.L." Rėmėjai	32

PASTABOS

Mūsų broliai Amerikoje ruošiasi svarbiai politiniai konferencijai Pittsburgu, rugsejo 2 ir 3 d. Konferencijos tikslas - Amerikos lietuvius sujungti smarkiau, Ameriką siame kare parenti ir suburti vieningam darbui uz Lietuvos islaisvinimą. Amerikos lietuviai skaiciu gausesni, negu Kanados lietuviai. Jie turi daugiau inteligentų ir daugiau laikrascių. Be to, Amerika stipriausias Susijungusių Tautų koalicijos narys. Jos vyriausybės uzsienio politika ikšiam buvo nepripazinti smurtu padarytų pakeitimų rubežiuose. Pavyzdžiui, ji nepripazino Lietuvos smurtingą įjungimą Sovietų Sąjungon, pavadindama jį "suktais būdais" atliktu "plėšikisku" darbu.

Tokiu būdu, gerai ir tinkamai paruošta Amerikos lietuvių politinė konferencija Pittsburgu gali tureti nemaža svarbos Lietuvos laisvės klausimui. Ji gali Amerikai parodyti kaip lietuviai deda daugiau negu savo jėgas padėti karą laimėti. Ji gali priminti Amerikos visuomenei gilų lietuvių pasitikėjimą, kad Amerika neparduos Lietuvos laisvės, ar nepadovanos talkiniūkei, kuri savo keliu, Susijungusių Tautų koalicijai siame kare milžiniskai gerai padėjo.

Kanados lietuviai dar nepasiruoše plačiau į Kanados visuomenę su savo troškimais iseiti. Tiesa, Ottawoje Kanados Lietuvių Taryba turi įregistravusi porą gerų ir tikslų rezoliucijų. Bet lieka iėiti į Kanados parlamentą ir supazindinti sia svarbią istaiga Lietuvos laisvės problemą, kaip ukrainieciū padarė su Ukraina. Kanados Lietuvių Taryba darbą sumaniai jau ruošia. Kanados vyriausybe pasirašė po Atlanto Čarterio principais ir mums būtų svarbu gauti Kanados pažadas tuos principus pritaikinti nelaimingai lietuvių tautai.

- 0 0 -

Kanados Lietuvių Taryba ir jos organas Nepriklausoma Lietuva ne ramiam kultūros ar politikos tikslui ikurta, bet verdančiai kovai. Ne plikoms teorijoms Kanados lietuviai buriami, bet kiėtam praktiniam darbui - padėti Susijungusių Tautų koalicijai laimėti karą, nes tik tada Lietuva gali tikėtis susilaukti jos laisvę grystant.

Kito kelio nėra. Slaptų Lietuvos laisvės kovotojų leidžiamas bendravardis organas gerai sakė: "Į būsimą laisvų tautų būrį įeisime per kraują, plieną ir kovą".

Bet Nepriklausoma Lietuva ne vien tik verdančios kovos organas. Ji, be to, dar vienintelė Kanados lietuvių liaudies demokrati- nių minčių reiškėja. Ji vienintelis nesalishkas Kanados lietuvių laik- rastis. Jos akių joks raušonas skuduris neuzrėša. Ji apraso ką tik pastebi iš nuosirdzių (reiskia, tikrų) lietuvių Kanadoje galvojimo ar veiklos. Kas Nepriklausomą Lietuvą norėtų kuriais nors sumetimais sia kryptimi rubežiuoti - nusidėtų demokratiniam susitarimui. Jis eity diktatorinių įsakymų keliu.

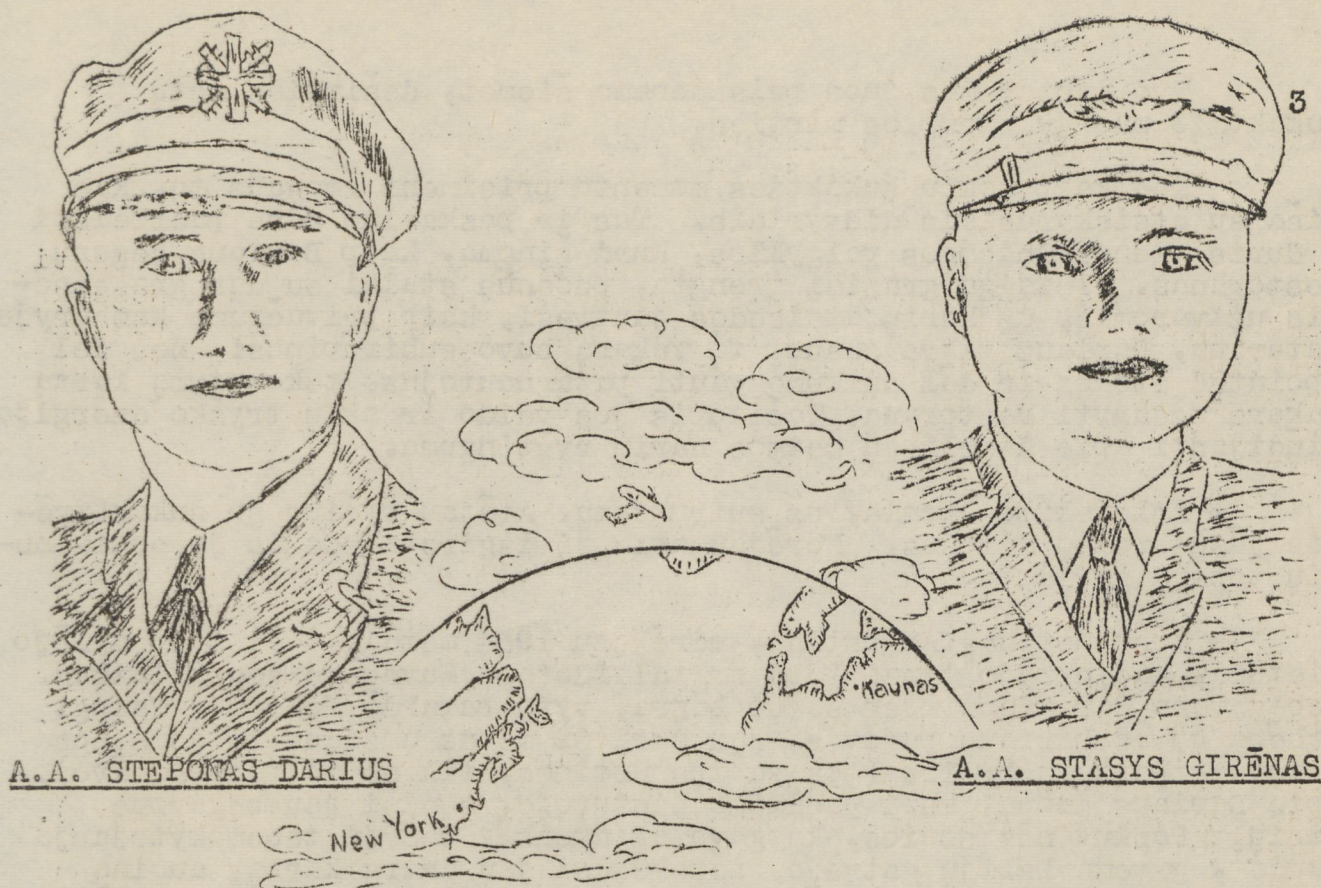
Būdama, be kovos organu, dar ir literatūros, žinių ir įvai- rių raštų laikraščiu, Nepriklausoma Lietuva, aišku, įvairi. Litera- tura, sakoma, yra gyvenimo atspindis. Žinios tai gyvenimo faktai. Jei sis gyvenimas kovingas, tai apysakos, vaizdeliai, eileraščiai ir žinios tą kovingumą pabrės. Tokiu būdu, jei pusė Nepriklausomos Lietuvos puslapių bus pasvęsta literatūrai, ketvirtis žinioms, o kita ketvirtis kovai už Lietuvos laisvę, tikimes, bus pasiekta tikrai gra- zios pusiausvyros, kuri pilnai atitiks Kanados lietuvių daugumos dva- sinę nuotaiką. Padekime redakcijai pasirinktą uždavinį tiksliai at- likti!

- 0 0 0 -

Sausio 28-tą dieną posėdžiauti pradėjęs Kanados parlamentas baigė savo šešių mėnesių darbą. Jo 245 nariai, atstovauja vienuoliką ir pusę milijonų Kanados gyventojų, praktikoje įrodė kaip demokratija gali sekmingai ir vikriai spręsti ir risti painius visuomenės ir tau- tos klausimus. Visos grupės gavo progos savo balsą pareikšti, nors kai kada tas balsas būvęs "politikieriskas". Visi reikiami klausimai apsvarstyti. Pavyzdžiui, kaip karą finansuoti, kaip žmonių įprastą gyvenimą palaikyti, kaip prisidėti prie Susijungusių Tautų laimejimo, kaip paskirstyti darbo (vyrų ir moterų) speką, kaip kontroliuoti kainas ir gamybą didinti, kaip ūkininkams padėti. Nepamiršta pagalvoti ir apie karui pasibaigus, sugrystančių kareivių ateitį. Tų kareivių, atmintime, dabar yra 699,000. Karo reikalams parlamentas paskyre 3 bilijonus, 890 milijonų dolarių ir įgaliavo valdžią sukelti 5 bili- jonus, 500 milijonų dolarių pajamų, kurių pusė bus surinkta mokestimis, o pusė paskolomis.

Nors atatinkamomis Kanados Lietuvių Tarybos rezoliucijomis Lietuvos laisvės reikalas buvo Kanados ministrų kabinetui per pirmi- ninką Mackenzie King primintas, bet šiam Kanados parlamento posėdžiui nebuvo iskeltas, kaip Ukrainos klausimas. Amerikos lietuviai Lietuvos klausimą spejo keturis sykius Kongresui Washingtone priminti. Tikimasi, Kanados lietuviai istengs panasiai padaryti Ottawos parlamente, jam vel rugpjucio 4 pradejus posedziauti.

Nepriklausoma Lietuva

VIZITAS PAS DARIAUS SESUTE IR GIRĖNO PUSSESERĖ CHICAGOJE

10-TIES METŲ MINĖJIMO PROGAI

- Kaip organizmas be aukštesnių siekimų, be idealių, nors ir materialiai pertekęs, išsigema, merdi, nyksta, taip ir tauta be savo sūnų pasiryžimo, be pasiaukojimo jos gerovei, jos garbei, be didžiųjų darbų nyksta ir dingsta stipresnių tautų jūroje, - skaitome šiuos žodžius Dariaus ir Girėno gyvenimo aprašyme.

Tikrai, kaip nuo žvaigždžių morsk jos jau būtų užgesusios, dar per ilgus simtmecius ateina šviesa prie žemės, taip nors ir Dariaus - Girėno gyvastys jau seniai užgeso, bet savo didžio pasiaukojimo žygiu jie mums dar ilgai švies.

Montreal, liepos, 1943.

Tuo labiau mes juos prisimename šiemet, dešimties metų sukaktyje nuo jų siurpios mirties.

Kaž kaip tokiu sukakties momentu prisimeni žmogaus tą, kas rįša su atsiskyrusiais didvyriais. Tas ir paskatino mane pasibelsti į duris vienos Chicagos valgyklos, kuri žinoma, kaip Dariaus seserų restoranas. Įstaiga gražiai įrengta, puosnūs stalai su dar grazesnėmis uztvaromis, uz kurių atsisedęs jautiesi, kaip privaciamе kambaryje. Katarina, Dariaus tikra sesuo, tą vakarą buvo susirupinusi, mes dėl "pointų" stokos ir dėl sunkumo gauti patarnautojus, teko pirma karta vakare uzdaryti restoraną. Taciau is jos veido ir akių tryško energija, liudijanti apie dideliį jų seimos narių ryztingumą.

- Atleiskite, ponja, už sutrukdyimą. Ateįjau ryšium su sukaktuvėmis jūsų brolio mirties. Norėjau apie jį išgirsti kas is jo artimiausių tebėra gyvi?

- Mūsų motina, Augustina, mirė jau 1934 metais. Ji taip mylėjo Lietuvą, kad norėjo tenai būti ir palaidota. Nuvezeme jos palaikus. Tebegyvena dar viena mūsų sesuo Laura, vyro pavardę Nelson. Taipgi tebėra gyvas Dariaus patevis, jau turi 62 metus amžiaus ir jo sūnus Stasys - Darigus brolis (tos pačios motinos, tik ne to paties tėvo). Apie Dariaus žmoną, kuri pasiliko Lietuvoje, seniai jau begavome žinių. Paskutinės žinios, ką gavome, skelbe, kad ji tebemokytouja Kaune, gyvena Lelijų gatvėje, istekėjusi jau antrą kartą, augina Dariaus dukrelę. Is Darienes sesers gavome per Raud. Kryžių laišką. Ji klausia, ar ko nežinome apie jos vyrą. Matyti, kad jis išveztas į Sibirą...

- Ką jūs manote apie savo brolio žuvimo priežastį?

- Man tai vis neišcina iš minties vokiečiai. Jis prieš vokiečius kovojo Didziame kare, prieš juos veikė Klaipėdos atvadavime. Kai tik sužinojome apie jo mirtį, o ypac, kai laikrasciai pradėjo spėlioti, tai mes taip ir pamaneme - "dabar jie pateko į vokiečių nagus". Ta mintis ir dabar pasilieka galvoje. Žinoma, nelengva dabar jų žuvimo paslaptį susekti.

(Kaip žinome, specialiai parinktą lietuvių specialistų komisija nepareme minties, kad lekūnai vokiečių pasauti. Pagal jų tyrimo davimus, žuvimo priežastys buvusios: audra, benzino vamzdelių uzsitersimas - pasunkinęs motoro veikimą, nuowargis).

- Ar aplankėte savo brolio palaikus Lietuvoje?

- Taip, buvome nuvykusios 1935-36 metais, porą kartų aplankiau Stepono palaikus Lietuvos universitete, bet, rodos, geriau būčiau neaplankiusi. Kai netenki kokio mylimo asmens, tai nors norėtume atmintyje palaikyti jo gyvo gražų paveikslą, o dabar akyse stovi katastrofos suzalotas veidas...

- Aplankėme ir Soldiną, jų žuvimo vietą. Gražus paminklas su dvigubu kryžiumi ir žemaitiška koplytėle pastatyta, lyg koks mažas parkas įrengta. Gražiai krito sniegulės, padėjome vainiką. Vokiečių valdininkai buvo mandagūs, savo automobiliu atvežė ir pietus parūpino.."

Taip pasakojo Dariaus sesutė, sustodama, užsimąstydama ir vėl žodį pasakydama. Taip ir jautei, kad jos širdyje žaizda dar neuzgijusi.

Girėno pačių artimiausių giminių Amerikoje nebėra. Yra tik jo dvi pusseserės. Užeinu pas vieną iš jų - Agnietę Gilienę.

- Apie Staselį klausi, - pradeda ji. - Parsitraukiau jį iš Lietuvos, kai liko naslaičiu, kai turėjo 13-14 metų. Atmenu, išbėgo į gatvę Chicagos mieste su savo drabuzeliais, dar iš Lietuvos atsivežtais. Jo ilgos kelnaitės, o vietiniai vaikai trumpomis bėgiojo. Ėme juoktis iš jo. Taip ir parbėgo namo asarodamas. Buvo jie trys broliai Amerikoje. Jonas - mirė prieš šesetą metų, Petras, turbūt, tebegyvena Lietuvoje. Jis laivu išplaukė į Lietuvą, pasitiktį atlekiantį brolių, o sulaukė - jo žuvusio lavoną.

Stasys buvo geras vyras. Kartą - pasakojo toliau jo pusseserė Gilienė, - Sakau: "Stasy velykinės laikas, gal eisi į baznyčią?" Jis nieko nešakė, bet nueinu į baznyčią, žiūrių, jau jisai prie klausyklos ... Prieš skrendant ir medalikėli jam idaveme..."

Pusseserė matyt tikrai mylėjo nelaimingai žuvusįjį giminaitį - apie jį kalbant nekarta nežymiai nubraukė asarelę. Jį pati yra uoli lietuvė, didelė lietuviškos spaudos platinėja. Pavyzdžiui, siemet ji surinko 150 prenumeratorių "Sv. Pranciskaus Varpeliui", tuo būdu laimėdama pirmą vietą. Nežinau, ar kas kitas iš pasalinių, netarmaujančių prie laikraščio, galėtų pasidžiaugti įpiršęs į tiek namų lietuvišką laikraštį...

Yra Chicagoje dar gyva kita Girėno pusseserė - Zofija Mikolaitienė, bet jos neteko sutikti.

Lakūnų mirties sukaktuvėse mums idomu prisiminti viską, kas tik su jais muš_riša. Siandieną mes vėl kartojame žodžius, kuriuos apie juos parase vienas Lietuvos poetas:

- Jie žuvo tada, kai jau medžių viršūnes svyravo Lietuvos vėjas, kai toli rytuose viršum senosios tėvų žemės jau brėško aušra, kai keturi milijonai plakanciu širdžių laukė didžiojo trijumfo. Musų lakūnai padare daugiau, negu mes iš jų reikalavome, daugiau, negu mes tikejome. Jie savo vardus krauju įrasė į žmonijos progreso istoriją".

Teisingai apie juos pasakyta.

- Jie nepasiekė Kauno, savo tikslo, bet pasiekė kiekvieno lietuvi širdį; Teka asaros, bet tai asaros ne tiktai gilaus gailesio, bet ir pasididžiavimo, kurį sukele nesuvaldoma herojų drąsa ir atkaklus patrijotiskumas. Jie tapo lietuvių drąsos, tvirto būdo ir patrijotiskumo simboliais".

K. J. PRUNSKIS

Montreal, liepos-July, 1943

IVYKIU ŽYGIUOTĖ

VINCENTAS BUDRIKAS

Birželio 24 d. 1943 m., V.J. Budriko namuose įvyko Lietuvių Spaudos Klubo mėnesinis susirinkimas. Prof. Vyt. Bacevičiaus pas-
kaita: "Lietuvių Liaudies Dainos ir Lietuvių Muzika" atidėta sekanciam susirinkimui.

Susirinko gaijus, įdomus ir puikus narių būrelis ir dar keletas garbingų svečių. Posėdį atidare pirm. Treciokas. Sekr. Jankauskas perskaitė protokolą. Vienbalsiai priimtas. Daug diskutuota, gincitasi. Pagaliau posėdis baigėsi harmoningai. Tai buvo zavintis vakaras! Jo išpūdziai amžinai gyvens mano atminties kambariuose.

Posėdžio metu, moterų melodingu balsu simfonijos skambėjo susirinkusiųjų ausyse; jų meilių ir kilnių sielų ekskvizitine dangiska muzika harmonizavosi dalyvaujantiųjų laikrastininkų gyvenimu.

Po posėdžio, vienas kitą pavaišino lietuvišku užkandžiu bei gėrimu ir visi issiskirstė gražiausioj nuotaikoje.

* * * *

Per 25 metus raudonoji propaganda mus penėjo pasakute, būk žydai Rusijoje "laisvi". Alterio ir Ehrlich'o nuzudymas įrodo, kad tik tie žydai ten laisvi, kurie liaupsina Staliną.

* * * *

Nepriklausoma Lietuva

American Mercury žurnale, Reeves mano, Amerika stovi prieš angyje sukurti sąvą imperiją. Gali būti, busimas pasaulis priklausys tautoms ne su puikiausiomis idėjomis bet stipriausiais ginklais. Rusija tai žino. Bet gerai, kad Amerika ir Anglija, taip pat, tai žino.

* * * *

Kada tu perki boną, tu tiesiog atsistoji užpakaly savo sūnaus, savo tėvo, savo brolio, savo vyro ar savo myletojos kovos laukuos. Kiekvienas centas, kurį tu investuoji bonams, yra kulka tavo priešui vokiečiui ar japonui. Pirk dabar. Pirk šiandien. Pirk apdraudą nuo verguvs. Pirk bonų. Jie yra ginklai. Tu neduodi - tu tik skolini ir atgauni su palukomis, kada perki boną.

* * * *

Vokietiją ir Japoniją nugalėjus, mums, jei nemokėsime pasaulio gerai suorganizuoti, gali gręsti pasibaisėtinas vieno ir pusės bilijono aziatų (indusų, japonų, kinų ir, gali būti rusų) puolimas Vakarų civilizacijos likusių.

* * * *

"Tu gimėj kritiku", man bičiulis rašo, "bet būk daugiau kūrybinis". Aš kaip tik ir bandau būti kurbinis, nes mano kritikos tikslas sunaikinti kas bloga. Čia seku Aristotelium, Galilejū, Spinoza, Voltaire, Jefferson ir kitais. Kūrybinis žmogus visados ateina su kirviu vienoje rankoje, su spatu kitoje.

* * * *

Kantrybė yra karti, bet jos vaisiai saldus.

- J.J. Rousseau

Meilė save duoda, bet nenuperkama.

- Longfellow

Taurė džiangsmo yra sunkiausia kai ji tuscia.

- M. de Valois

Tikras draugas tai viena siela dvejuose kunuose.

- Aristotle

Žaizda tau bet kančia man.

- Charles IX

Montreal, liepos-July, 1943.

IS PRAEITIES

F. DUBAUSKAS

Praeities atsiminimai svarbūs ir malonūs. Pirmieji lietuviai į Montrealą, regis, atvyko 1903 metais, bet retas kuris apsigyveno, nes pas vietos svetimačius sutiko šaltą priėmimą ir sunkius darbus. Daugeliui nepatiko šaltos žiemos. Tokiu būdu, dauguma išvyko į Suvienytas Valstijas.

Bet nuo 1904 metų pradėjo vis daugiau ir daugiau lietuvių atvažiuoti ir apsigyventi. Dabar lietuviai Kanadą per 40 metų apjuose kaip kokių tinklu: kur tik eisi, vis lietuvių sutiksi. Per 40 metų lietuviai čia padarė žymią medžiaginę ir ekonominę pažangą. Pramokė gerų amatų, nusipirko nuosavybių, išgijo gerų ūkių.

Kai kurie jau spėjo ir savo vaikus į aukštesnį mokslą išleisti. Pavyzdžiui, 1904 metais atvykęs Jonas Andriukaitis, Montreale vedė ir jau sūnų Edvardą išleido į gydytojus. Kitas 1904 metais atvažiavęs Aleksandras Lukša (jau miręs) sūnų įstatė į mokslo kelią, kuriuo tebeina.

Montrealo miestas per 40 metų, taip pat, žymiai pasikeitė. Kur buvo ariami laukai, vaisingi sodai, miskai ar krūmai, šiandien ten gražūs miesto namai - daugelio lietuvių savininkų valdomi.

Įdomi ir lietuvių spaudos istorija. Galima sakyti; greitai sumanyta, greitai pabaigta. Vienas laikraštis pasirodė 1924 metais, bet išėjo du numeriai ir gyvenimą užbaigė. Apie 1935 metus pasirodė tarpduryse kaisiojami lapeliai, rezgininės pakraipos, slapukų leidžiamai. Rimčiausias tai trečias - Nepriklausoma Lietuva, kurios priesakyje gabi rasytoja, Marija Aukštaitė, ir kiti. Mes, Montrealiečiai, galime pasididžiuoti kad mūsų mieste iseina toks gražus, turiningas ir kilnių minčių žurnalas. Garbė redaktorei ir jos bendradarbiams!

- 0 0 0 -

Nepriklausoma Lietuva

KANADOS

ŽINIOS —

ALG. NAVIKEVIČIUS

VANCOUVER. Komunistų partijos vadas Tim Buck, kalbėjo Vancouver mieste, ir ieškojo delegatų dėl didelės Toronto konvencijos, kurioje pakeis Komunistų partiją kita organizacija. Komunistų partija yra uzdrausta Kanadoje, ne dėl jos vardo, bet dėl jos principų, per kuriuos ji nori gauti politinius pasiekimus per revoliuciją ir jėgą. Jeigu komunistai pakeis tik vardą, bet nepakeis savo principų, tai vėl jiems nebus ramybės Kanadoje.

* * * *

OTTAWA. Transporto Ministras Michaud praneša kad Kanada pristatys naujų jūreivių dėl 75 prėkių laivų, prieš galą rugpjūčio.

* * * *

OTTAWA. Kanados premjeras Mackenzie King pranešė, kad Maj. Gen. Guy G. Simonds iš Kingston, Ontario, yra paskirtas Kanados pirmosios divizijos komandierium. Ši divizija yra dalis garsios 8-tos Armijos vedamos Generolo Montgomery. Kanadijonai labai gerai atsizymi Viduržemio Jūros kautynėse.

* * * *

ST. JOHN, N.B. Tarptautinis Raudonasis Kryžius sutvarkė reikala dėl 6 Švedijos laivų, kurie veža Kanados javus Grekams. Iš šių sesių laivų jau trys pradėjo savo kelionę.

* * * *

OTTAWA. Ottawoje labai didelis trūkumas gyvenamų namų. Kaip speja autoritetai, apie 1,500 šio miesto seimų, - liks be namų ši rudenį. Neseniai vienam atsitikime, šeima susidedanti iš 10 narių, turėjo gyventi vienam kambary. Pavieniai kambariai yra tankiai skelbiami, be namų dėl seimynų negalima gauti.

* * * *

Montreal, liepos-July, 1943.

DORVAL. Liepos 5-tą dieną, Kanados oro istorijoje, buvo įrašytas naujas lapas, kada penki Kanados lakūnai perskrydo per Šiaurės Atlantą su oro traukiniu. Šis oro traukinys, buvo priristas prie orlaivio, ir traukiamas jo moterų jėga.

* * * *

OTTAWA. Kanados pirmas plaukiantis ligoninės laivas yra sargyboje Viduržemio Jūrose. Jis yra pririnktas dėl visokių ligonių ir vėdamas Kanados medikalo stabo. Jo išvaizdos pavėkslai yra priduoti visoms prieso salims, ir jis plaukioja baltai nudazytas; taipgi naktį gausiai apšviestas sava iliuminacija. Sulig tarptautinių istatymų, šis laivas turi laisvę plaukioti be jokių pavojų.

* * * *

WINNIPEG. Dr. J.R. Dawidsom, 73 metų daktaras bus aprūpintas Kanados valdžios su laboratorija. Jis tyrinėja vaistus dėl išgydymo vezio, ir po 11 metų darbo, sakó, kad yra išradęs vaistus, kurie yra išgydę apie 20 vezio apimtų ligonių. Ligi dabar, jis tyrinėjimus daro savo namuose. Jo teorija apie vezio ligą ta, kad vezys paeina nuo neuztektinai reikalingo maisto; ir jei vaikai gautų tinkamą dietą nuo mažens arba jei motina nestumo laiku gautų tinkamą dietą, ir maistą, - būtų didelė pažanga apsisaugojime nuo šios nelemtos vezio ligos, kuri daug gyvybių be laiko pastumia į kapus.

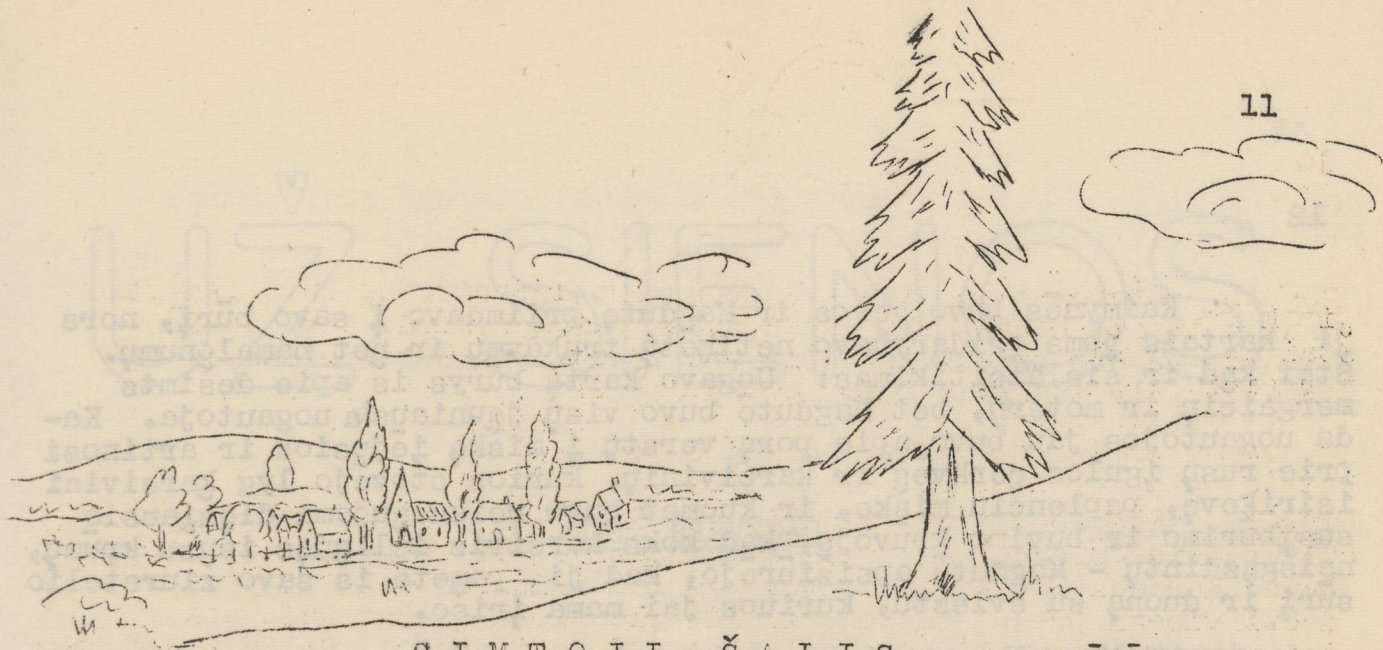
* * * *

REGINA. Pereitą rudeni Kanados valdžia pradėjo vaju, kad pakelti didesni avių ūki Kanadoje viena milijoną galvų per metus. Saskatchewan provincija turi gerą pasisekimą. Ligi dabar, šioje provincijoje avių skaičiaus pakilimas buvo 75,000 galvų. Manoma, kad bus galima pasiekti kvota ligi 135,000 gale šių metų. Priežastis šio vajuš yra ta, kad parūpinti vilnų dėl kariskų uniformų ir civilių drabužių; bet dabar jau Kanadoje nesiranda trukumo vilnų; bet mesos! Todėl, ūkininkai yra raginami auginti avis dėl mesos.

* * * *

MONTREAL: Didžiausia Canadian National Railways stotis buvo atidaryta Montreale. Pastatymas kainavo \$27,000,000. Stotis yra puosniai istaisyta ir moderniskai įrengta.

* * * *

G I M T O J I Š A L I S - DZŪKĒ
(Magdutės Pasakojimai)

Magdutė eidavo į mokyklą pro šventorių ir kapus, kurie užėmė apie ju ketvirtainius kvartalus ploto ir buvo apmūryti apie 5 pedų aukščio, storu akmeniniu parkonu.

Kartą, esant dideliam speigui, Magdutė pastebėjo, kad parkone įmūryti akmenys, labai idomiai atrodė. Ten buvo idėta labai daug skirtingų akmenų rūšių ir kiekvienas akmuo, skirtingai priėmė speigo šarmą. Ant vienu, šarma atrodė kaip paprastas sniegas; ant kitų jis spindėjo spalvuotomis žvaigždėmis; o dar kiti, buvo tik plonuciu šarmos sluoksnėliu pridengti ir galima buvo lengvai akmenų spalvą išžiūrėti.

Tas Magdutė taip suidomino, kad ji veik kasdien tuos akmenis stebėjo ir per kokį laiką, ji žinojo koks akmuo po kurio sekavo, o vėliau, kitais metais, ji knygose surado, tų akmenų atskirus vardus. Tai buvo vienas iš didesnių susidomėjimų ir pasitenkinimų, Magdutės, dar labai jauname gyvenime.

O kai atėjo pavasaris ir miške, kuris buvo visai arti prie mokyklos ir Magdutės namų, pradėjo sprogti, žaliuoti ir žydėti žibuoklės, taurelės, vilkaziškos, kurių malonų kvapą gali užuosti iš toli - tai jau kiekvieną laisvesnę valandėlę, Magdutė buvo miške ir džiaugėsi gyvenimu geleš berinkdama.

Jeigu Magdutei būtų kas nors parodęs visus šiame pasauly vaikučius, kurie neturėjo progos ne tik gražias geleles rinkti, bet net toki gražų mišką bent kartą savo vaikystėje pamatyti - ji būtų maniusi juos esant nelaimingiausiaisiais pasauly!

O kai atėjo vasara ir uogos sirpt pradėjo, tai Magdutė kasdien būtų ėjusi jų rinkti. Bet Magdutės mama negalėjo su ja eiti ir todėl, buvo priversta prašyti kaimynės, kurios suejusios į burį, eidavo uogauti.

Kaimynės buvo geros ir Magdute priimdavo į savo būrį, nors ji kartais joms pridarydavo netikėtų trukdymų ir net namalūnų. Štai kad ir sis atsitikimas: Uogavo kartą būrys iš apie dešimt mergaičių ir moterų, bet Magdute buvo visų jauniausia uogautoja. Kada uogautojos jau buvo apie porą verstų į mišką įėjusios ir artinosi prie rusų igulos čerkvės ir kareivinių, kurios stovėjo lyg kareiviai isirikevę, paplenciu miske, ir kuomet buvo reikalaujama didžiausio susibūrimo ir buvimo krūvoje, kad koks kareivis išlindęs iš už krūmų, neišgązdintų – Magdute apsiziūrėjo, kad ji pametė iš savo ziurstelio surį ir duoną su sviestu, kuriuos jai mama išiso.

Visos uogautojos nutarė, kad jos su Magdute užkandžiais pasidalins, bet pati Magdute, nei klausyt apie tai neklausė. Ji norėjo rasti savo surį ir viskas!

Ir turėjo visas būrys išsiskirstyti ir ieškoti, kol pagaliau rado. Iš karto, Magdute nudžiugo, bet vėliau, kai ji pastebėjo kitų nepasitenkinimą, tai suprato, kad jai būtų buvę lengviau nevalgiusiai pabūti, negu dabar matyt kitus nepatenkintais. Bet jau buvo pervelu tą klaidą atitaisyti ir Magdute kentė didelę baimę, kad uogautojos, daugiau jos jau nebeims.

Vienok, kaimynės buvo geresnės, negu Magdute galėjo jas isivaizduoti. Jos viską užmiršo ir pačios sekanti kartą, Magdute pakvieta; tik perspejo, kad savo užkandėlį, ji gerai iširistų.

Magdute iš džiaugsmo nežinojo nei ką daryti. Nieks jos nebūtų nudžiuginęs labiau, kaip si, jai suteikta proga uogaut.

O koks gražus miškas ten tuomet buvo! Pusys taip aukštos ir tiesios, o tarp jų tai eglė, tai baltliemenis berzas; o žemai, prie žemes, kadugiai, mažos eglaitės, žalios ir pilkos samanės, kai kur taip gilios, kad mini kaip per pūkų patalus. Ir štai prosvaistėj užėjini didelį kilimą, visą ismargintą žemuogėmis. Iš karto, džiaugies gražiu vaizdu, o paskui, lenkies ir skubi, renki, renki ir galo nera nei uogoms nei norui rinkti. Taip tai ir Magdute džiaugsmingai praleisdavo vasaras miške. Prie jau paminėtų grožių, jeigu pridėti dar gausių paukštelių čiulbesį ir gegutės ku-ku, tai Lietuvos miškas, buvo tuomet Magdutei ne kas kita, kaip žemiskasis rojus.

UŽ SIENOS

VYT. ŠIRVYDAS

PITTSBURG, PA. Rugs. 2 ir 3 čia d. šaukiamą Amerikos lietuvių draugijų, kolonijų ir sapaudos atstovų konferencija, tikslu padėti Amerikai karą vesti ir pasirūpinti Lietuvą išlaisvinti. Konferenciją saukia Amerikos Lietuvių Taryba.

ROCHESTER, N.Y. Norkeliūno, Rickaus, Kun. Bakšio ir kitų iniciatyva, vietos lietuviai nori sukelti \$500 New Yorke, leidžiamam anglų kalba informaciniam Lithuanian Bulletin, kurio jau keturi numeriai išėjo. Biuletiną redaguoja Prof. Pakštas.

WATERBURY, CONN. Vietos lietuviai surinko \$200 aukų išleisti anglų kalba knygą Timeless Lithuania, kurią paršė Amerikos Ministras Lietuvai, p. Norem.

DETROIT, MICH. Patriotinės I am an American Dienos metu, vietos lietuviai išpirko \$37,225 karo bonų. Lietuvis Cibulskis vienas pirkė už \$2,000.

WASHINGTON. Latvijos Ministras Bilmanis išleido anglų kalba "The Baltic States and the Problem of the Baltic Sea". Nurodo, kad lietuviai ir latviai Pabaltijy jau 4,000 metų gyvena ir, nepriklausomi, pasiekė tokios ekonomines geroves kad 1938 metais darė prekybos su užsienių už 586 milijonus dolarių, kuomet milžino Rusijos prekyba tą metą siekusi tik 525 milijonus.

Montreal, liepos-July, 1943.

BALTIMORE, MD. Vietos lietuviai bolševikai surengė susirinkimą pagarbinti Staliną. Atejo septyni vyrai ir 3 bobeles.

* * * * *

ANSONIA, CONN. Lietuviai sudarė komitetą ir ruošiasi parduoti \$100,000 Amerikos karo bonų.

* * * * *

CHICAGO, ILL. Šv. Kazimiero seserys Amerikoje veda 30 parapinių mokyklų, kur siemet lankė 5,000 vaikų. Trys mokyklos ne lietuvių, bet moko lietuvaite seserys. Jos gauna po \$30 mėnesiui.

* * * * *

HARTFORD, CONN. Lietuviai nupirko Amerikos Raudonajam Kryžiui ambulansą, \$1200 vertes.

* * * * *

CHICAGO, ILL. Būrelis lietuvių moterų per vieną dieną didmiesčio gatvėse pardavė už \$25,000 Amerikos karo ženklų (taupymo).

* * * * *

CHICAGO, ILL. Lietuvis lakūnas Brinius gavo ordiną, nes iš lėktuvo pataikė bombą į japonų karo laivą Pacifike ir jį nuskandino.

* * * * *

KEARNY, N.J. Vyskūpi leidus, vietos bažnyčioje padaryta kolekta ir surinkta \$397.29 nuo karo nukentėjusiems lietuviams. Newarko bažnyčioje surinkta \$224. Pinigai dalomi Lietuvoje per Šv. Tėvą. Amerikos Vyskų Komitetas tam tikslui paskyrė \$10,000.

* * * * *

FORT DEVENS, MASS. Lietuvaite Agnė Mašidlauskaitė gavo kapitono laipsnį moterų kariniame WAAC korpuse.

* * * * *

MIAMI, FLA. Vietos amerikų dienraštis išidėjo straipsnį apie Amerikos keriuomeneje tarnaujantį žymų lietuvių rasytoją Antaną Vaiciulaitį, kuris Oklahomos universiteto leidinyje aprašė Lietuvos poetus Binkį, Maironį ir Baltrusaitį.

* * * * *

WORCESTER, MASS. Matematikos mokytojas P.K. Pauliukonis paskirtas Union Hill mokyklos vedėju.

* * * * *

PITTSFIELD, MASS. Lietuvis lakūnas, leitenantas Urbonas, Italijoje ties Naples miestu numusė vokiečių Junkers 88 lektuvą. Urbonas gabus atletas, baigęs Northeastern universitetą.

* * * * *

WASHINGTON. Lietuvos Atstovas ir Kunigų Vienybė rūpinasi pasiūsti Lietuvos žmonėms vaistų, nes naciai okupantai visai jų sergantiems lietuviams neduoda.

* * * * *

AMSTERDAM, N.Y. Suskaityta, šios kolonijos jau 260 lietuvių Amerikos kariuomenėje. Timeless Lithuania knygai išleisti amsterdamičiai suaukavo daugiau negu \$350, ir Amerikos karo bonų ispirko už \$46,000.

* * * * *

CHICAGO, ILL. Amerikos lietuvių spauda plačiai paminėjo 10 metų sukaktį Dariaus-Gireno skridimo. Ypatingai gerą straipsnį parase Kun. Prunskis.

* * * * *

V I E N Y B Ė J E .

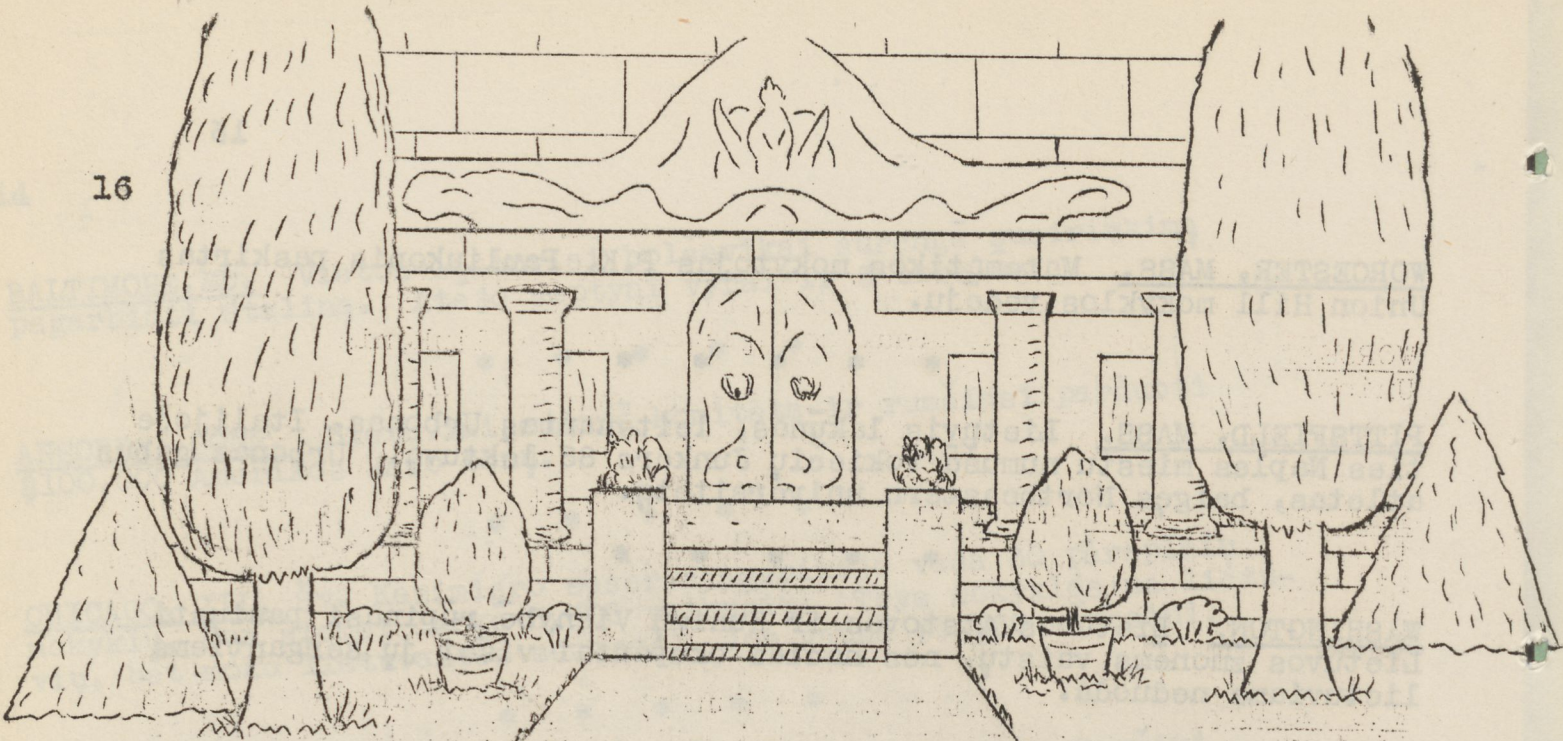
Vienybėje darbą sunkiausią nudirbsi,
 Vienybėje taką matysi - neklysi,
 Vienybėje vargo, brolau neturesi,
 Vienybėje iš darbo greit naudą regėsi.

Vienybė tamsumą išblaško, išvaiko;
 Tautas, jų tvirtumą pasaulyje laiko;
 Tad, mielas broleli, tik stok į vienybę -
 suteiksi tėvynei didžiausią tvirtybę!

" UOLA "

Montreal, liepos-July, 1943.

RIMELIS

MARIJA AUKŠTAIĖ

Rimelis pas dėdę išbuvo tris savaites. Ir tai jau daug! Negilgiau jis niekur nenurimdavo: pernaktodavo vieną naktį, ir keliaudavo toliau; sakydavo, kad jam caro valdžia uždraudusi vienoje vietoje ilgiau apsistoti.

Pas dėdę apsigyveno gal būt dėl to ilgiau, kad atsirado naujam įdomiam pasaulėly, apsvaigo malonių atmosferoj. Nespedavo vieną apsimąstyti, kai kas nors iš dėdės šeimos atsirasdavo šale jo su pokalbiu ar maistu; išsiyėsdavo į sodą; aprodydavo grazias uksmingas alejas, stropiai prižiūrimus kliombus, medelynus; paskiau palociaus sales, angas, rūsius, mauzolejėlius ir koridorius, o kanarelių "rojui" kur ciauškėdavo šimtai geltonūčių smuikininkių - Rimelis pasilikdavo ilgai valandai; atsisesdavo tarp puikių žalių medelių kurie zvelge tankiomis virsunėmis pro stiklo lubas, gobe savo sākomis kanarelių rausvai dazytus narvelius.

Iš ten, Rimelis kaukšėdavo savo lazdomis žemyn nuolaidžiais plačiais marmuro trepais, - nušileisdamas į žemutinį koridorių, kur tarp daugybės atskirų kambarelių su įvairiomis senienomis ar senų amžių kolekcijomis - buvo vienas grazus kambarys su dviem langais į pietus; tai lekajaus Petruko butas.

Petrukas buvo senas. Senesnis už Rimelį. Tik kieta balto kaulo apikaklė ir tokie pat mankietai su aukso sagomis, siūlydavo manyti jį esant aukštu ponu, senu dzentelmenu.

Ūgio Petrukas buvo mažo. Bet tamsus kostiumas su puikiai išlygintomis kelnėmis ir lekeruotais batais, privergdavo kiekvieną pagalvoti, kad šioje būtybėje slepiasi kažkas neįspeakamo, neišskaitomo.

Petrukas buvo tikra paslaptis, buvo visuomet vienodai taurus ir malonus. Jo niekas nematė kitokio. Nieks nepastebėjo net kitaip apširengusio. Nematė su skrybėle ar kepure; bet vis ta pačia linkme sušukuotais, beveik prie galvos priplotais plaukais, sudėtomis už pečių rankomis, kas siūlė jį esant vienu iš tų, kurie pajėgia galvoti ir spręsti dalykus.

Iš palociaus, - Petruks niekur neišeidavo. Jis meldavosi čia pat mazoje koplytėlėje, kur vitražuoti langai savo tamsiomis spalvų vaivorykstėmis jį apgobdavo, ir susikaupusį siluetą paversdavo lyg šventuoju.

Visi kalbėdavo, kad Petruks jau žemėj pusiau šventas. Nes buvo begalo kantrus, geras ir teisingas. Kalbėdavo, kad jis ilgus metus istikimai tarnavęs grafiui, ir už jo istikimumą, teisingumą ir dorumą - dabar jis gyvenęs "ant loskavos duonos"; ir esąs paskirtas viso palociaus vyriausiu šeimininku.

Gal buvo ir tiesa, nes dēdės šeimai po vasarojimui grįžtant į miestą, Petruks pasilikdavo palociumi vienui-vienas, vienintelis kaip kokia dvasia, ir jo to vienišumo - nežinodavo niekas, nes jis gyvendavo keisto atsiskyrelio gyvenimu, ir niekam apie save nieko nepasakodavo.

Rimelis Petruką pamėgo. Jie buvo vienodo mokslo, tik nelygaus išsilavinimo. Petrukas buvo prie ponijos aristokratiškai išprusęs, o Rimelis buvo prasciokelis, mokslo ragavęs kaimietis, atkentejės už politiką, už savo tautą.

Bet abu buvo pergyvenę daug; užsigrūdinę ir atsargūs. Nors Rimelis klysdavo kalboje, maišydavo pusprotystę su doro žmogaus siela, bet Petruks jį suprasedavo, ir jie susėdę ilgai pasisnekučiuodavo.

Montreal, liepos-July, 1943.

Rimeliui kiek ilgėliau pas dėdę apsigyvenus, atvažiavo žandarai: surasė protokolą, kad dėdė prilaiko "politinį vaiką", o Rimelį įgrąsino, kad kuogreiciausia apleistų šią vietą, ir grįstų į valscių registruotis, nes yra skundų, kad Rimelis "organizuoja dvare" lietuvišką mokyklą, bet Rimelis šį kartą ne sulig įsakymų "skubejo".

Dėdė ir pyko, ir juokėsi, kad caro valdžia bijo jau net savo šešėlio! Juk Rimelis jau buvo jų pačių pribaigtas, tik dar grabe neuzdarytas; bet vistik kele jiems nerimo, kad kiti lietuviai Rimelio misiją netęstų, labiausia itarė dedės sūnų studentą Klaudijų.

Rimelis ruošėsi nakvoti pas mus jau paskutinę naktį. Aš visą vakarą aplink jį stūgurinėdama, taikiausi išsikalbėti su juom viena; pasiguosti, kaip man ilgu be tėvelių, be tėviskės; nors čia rojiskai gera, bet pas tėvelius geriau... norėčiau grįsti, ir kad mano jausmą - Rimelis parneštų mielai mamytei.

Veltui. Su Rimeliu kiekvieną minutę kas nors būdavo prie jo. Ir šiam paskutiniam vakare, - visi suaugusieji su juom snekuciavosi; ir paskum Petrukas jį nusivedė į savo kambarį.

Dingo mano visos wiltys. Nubėgau į koplyčia pasiguosti. Puoliau ant kelių, sukniubau... verkičiau... kad liksiu viena, nes Rimeliui čia esant, rodos visi ilgesiai buvo nublūkę: jis man atstojo tėviskę, tėvus ir brolius, o dabar atbudo viskas, slankiojo ilgesys.

- Dievulėli, juk mano motinėlė už visas mieliausia! Tėviskės šodelis - už visus gražiausias! Aš tėveliui kasvakarą kojales nuaučiau, rankeles nubuciuociau. Jie geri, kaip patys Dievo angelėliai, tik kodėl jie mane toli išdave?... Jie sakė, kad aš jų geriausia... išlydedama motule zegnojo ir meldėsi, ką gi visą tai reikštų?... Argi jau aš tėveliams nereikalinga?...

- Myra! Myra!... - koplyčios angomis nuaidėjo auklės Terešės balsas, ir aš paslėpus ašaras, priglaudžiau lūpas prie kryžiaus, ir išėjus iš koplytelės - pribegau prie jos.

- Į lovėlę mano Myra, laikas... - jį paėmus vedė mane į miegamą kambarėlį, o mintys veržėsi į tėviskę.

Užgėso palociaus visi žirandėliai, užsisklendė miegamųjų durys, tik auklė ilgai klūpodama meldėsi prie zvakes sviesos, ir mūsų atidaros durys - žiūrėjo vienos į kitas tamsiais keturkampiais ovaliais, vienos kitas tarytum saugodamos.

Užgęso ir auklės kambary, ta klanki žvakelė... palociui sugaudė varpas - laikrodis izmušė vieną.

Išslinkau iš lovelės ilguose baltuose ripuotuose marškinėliuose, uzsimeciau kimonėlį, ir suvožus delnus - išėjau į koridorių.

- Išeisiu ir išeisiu pro sodus. - galvoju. - Rytoj luktelėsiu Rimelio pakeleį, ir su juom pareisiu į tėviškę. Galinjam koridoriaus langę, blizgejo menulis. Jo letos kasos nugulę minkštais kilimais, ir aš einu...

Nusileidau marmuro trepais į žemąjį koridorių, kur eilė kambarėlių su kolekcijomis; praėjau ir Petruko kambarį; paskum paskubinus žyngsnius - prilipau prie didelių sunkių durų, atsis-klendziau spyną, ir išėjau į verandą.

Mėnasienu mėlsvunose, tūnojo sodai, gūbojo rintis. Milžiniškų verandos piliorijų glėby, dėstydamą atsargius žyngsnius, -isgirdau už savęs angeliskai svelnų ir pusiau tylų saukimą:

- Myra... mažutę Myra... kur eini?..

Sustojau. Pazįstamai grazus, dieviškai skambas motyvas, pririšo vietoje, ir kai švelnios rankos apglėbė mane visą, užkibau už motinisko kaklo ir pravirkau!

- Teresyte! Man ilgu...

- O, mano Myra... prisiglausk... Žinau, kad ilgu... bet, Dievas ir aš - su tavimi.

Vedėsi atgal auklė mane pusiau bardama, siulė ryžtingos valios vadžias, ir kai mes artėjome prie durų; pro kliombus pasigirdo slamesys, ir daugiapėdziai žyngzniai.

- Žandarai! - sutirpo Teresės lūpose žodžiai, itysė ji mane į koridorių, ir skubiai užsklendusi duris; - protekiniais uzbego marmuro trepais; ir pazadino dėdę.

- Rūmą iš visų pusių, - apstojo juodi siluetai, duryse sudundo bildėsys.

Tamsoje sujudo rūmas. Dėdė ir Klaudijus bėginėjo bylų knygy ir elementorių našulius slėpdami; Knygyne kai kuriąs knygy lentynas automatiškai uzuko į sieną, kur neliko nei zymelės, nei pėdsako.

Petrukas jūdējo savo lentynose. Rimelis beveik visai ramus, nekaltai kēpsojo barzdotas is patalo, tarnai sukile lauke isakymu, ir dede su Klaudijum baige savo misija, visiems isake eit gult i savo vietas, kad rume but ramu, kaip niekur nieko.

Viskas nutilo. Tik duryse smarkējo griausmas, veržesi rusiški keiksmi.

Dēdēs paliepinu, Petruks užžiebē visame rume žirandelius, ir atidare duris.

Supuolē visa gauja storių guzikuoty ir pagonuoty būtybių, jų vienas atkisęs newa leidimo popiergalį suriko:

- Krata!

Pasileido kaip juodos katēs po visą palocių, išvartē, išmaigē, išbarstē ir istaskē viską, bet nieko neradē, - prikibo prie dēdēs ir Klaudijaus, grasindami areštu, jei ryt rytą - nepristatys i valsčių Rimelį.

Dēdē nutylējo. Tik marmuru atpoškējo dvi lazdos, ir istiesē dvi rankas:

- Dēkite grandinius. Už visą mano tautą. Vēl vežkite i kalėjimą! Greičiau pribreš Lietuvai ir mano broliams laisvė.

Žandarai atšoko. Susigēdo ir spruko visa gauja pro duris, keikdami ir spiaudydami nusivēlē pro kliombus; minėdami verpėjos Jonės namelį.

Dēdēs šeimoje, prasipiovē gilesnē tautinė žiazda, visi apsėdē Rimelį lauke ausros, tik mano kambarėly sėdėjo dieviškai gera Teresė, ir glostydama plaukus guodē:

- Užmik, užmik, mano Myra... tave išvedē angelas, kad laike pastebėtume priešus. Būk laiminama, tu mano mėgiamiausia, tu nelaimingų ilgėsių kūdiki.

Rytuose jau tiesēsi rausvo kašmiero rūbas.

Nepriklausoma Lietuva

Ryte nubudus, mane Teresė įtikinėjo, kad aš praeitą naktį, turėjau tik "grazų sapnelį".

Kai išbėgau į saulėtą sodą, jau Klaudijus turėjo drobėj visą Rimelį. Jis kėpsojo is audeklo gyvai tas pats spalvose ir dazuose, o antras toks pat - riogsojo gyvas, su baime ir liūdėsiu akyse.

- Rimuk... jau mus paliksi?... - atsiklaupusi prieš jį ant smėlio apgailėstawai. Jis tylėjo. Kazką mąstė... paskum ranką pakėlęs - parodė į drobę:

- Čia liksiu. Visur liksiu. Kiekvienoj Lietuvos dalelėj liksiu.

- Permaža esi suprasti - atsiliepė Klaudijus. Jei suprastum, pasakyčiau - kad idealas lieka nenukryžiuotas.

- Nenukryžiuotas?... Idealas?... - susimąščiusi samsčiai auksini smėli ir sijoju per pirštus, o Klaudijus į byranti smėli žiūredamas tęsė:

- Matai, ta kiekviena atskira dulkelė - tai tarytum mes. Jų nesuskaitomos daugybės - sudaro žemės kamuolį - materiją. Mes gi, žmonės - sudarome iš kūnų ir sielų milžinišką vienetą. Iš gyvų ir mirusių kaulų, iš stiprios materijos ir dvasinių junginių... is mūs susidaro materija ir dvasia. Materiją daug kas gali pasigrobt, pakeisti, nuniokioti, uz ją peštis ir varzytis, bet dvasia - neišveikiama...

Ir kai šiandien ten toli už jūružių, tūkstančiaismo broliai tremiami, žudomi ir niokiojami, prisimena man istvermingos ir drąsios dyi lazdos - kantrumas ir Lietuvai meilė, o tarp jų - neišveikiama mūsų tautos dvasia.

* * *

Montreal, liepos-July, 1943.

BROLYBĖ IR KARAS

V. BUDRIKAS

Karams priežastys pranyktų, jei, žmonijos keliu eidami, pasaulyje juntamą karingumo jausmą atkreiptume prieš savo pačių žemiausius palinkimus. Eikime dabar į karo laukus ir kryžiuokime kardus! Bet kariaukime ir su savo žemais palinkimais. Tokis karas duos mums nepaprastų vaisių ir brolybei padės.

Jei nori dirbti ne vien po šio karo taikai, bet amžinajai, imkis darbo ir priesginauk sėtoniskai dvasiai, skelbiunciai, kaip Nietzsche ir Steineris, būk žmogus tik sau paciam atsakingas. Kas tik nusilenkia idėjai, būk neatsakingas žmogus, ar žmonių grupe, ar sistema turi teisę kitais žmonėmis, kaip grynais įrankiais, savo reikalams naudotis, tas brolybei nevidonas!

Bet ar dabar galima statyti brolybei šventovę? Gal brolybės idėja jau mirusi? Ne! Ji mirti negali. Neteisus vadai nuo savo ginklų zus, bet žmonės išgilaikys. Pranyks tik sistemos, kurios žmones į sielvartas nuvedė. Žmonės jau dabar klausiasi kas juos į vargus ir nelaimes įvedė. Atsaką ras brolybės idėjoj. Todėl nenusiminkime!

Kalbėjau apie karą naikintoją. Bet karas, taip pat, milžinas uždavinys gyventi, kurti. Gyvenimas atsinaujina mirtimi - tai būties budas. Mirtis yra vienas dalykas, bet mintis apie mirtį - kitas. Dvasinis žmogus mirties nepažįsta. Jam mirtis tai normalus gyvenimo įvykis, padedąs atsipalaiduoti nuo grandinių, varžymų ir ribų. Žinoma, sitokie zodžiai daugeliui misterija, bet mirtis gyvenimo teisybė.

Yra ir kitokia mirtis - tai pražiopsojimas visų gyvenimo siūlytų gražiems darbams progų. Šitokia mirtis baisi. Nusikaltusi sąžinė - tikras pragaras. Šalinkim geidulius ir mokykimes isminties.

Mums didelė dovana gyventi šiais istoriniais laikais, tokiame nepaprastame amžyje. Mums aušta naujas amžius, kur vieton valdovo ir kareivio stos brolis ir šesuo. Padekime tą Naują Amžių kurti! Įeidami į šio karo sukurius, prasalinkime militarizmo, kapitalizmo ir poniskumo priespaudas. Nugiedrinkime Europos atmosferą nuo gaslumų, suktybių, priespaudos ir veimainiavimo. Tegul šis karas išbudina mumyse gilesnes žmonijos tiesas ir vertybes.

TORONTO DIENOS

K.L.Tarybos Toronto Skyriaus Geguzinė.

Liepos 11 d. iš pat ryto apsiniaukęs dangus ir neabejotinos lietaus žymės, o čia pilnai pasiruošta geguzinei. Supirkti užkandžiai, gerimai, pryzai ir pasiruošta kitoms prasmatnybems. Rengejai telefonuoja vieni kitiems. Ką daryti? Nejaugi ir lis? O gal po pietų nusibliayins?

Kas į geguzinę vyko, kas ne, o renegejai sau traukia, tai vienur, tai kitur kelyje užklumpami suoliais prauziancio lietaus. Bet, laime jiems, nuo pietų pradėjo sypstotis. Dangus prablaivėjo, o kiek vėliau sunku buvo ir tikėti, kad tą pačią dieną dangus buvo verkes.

Saulėtą ir gana šiltą popietį suvaziavo nemazai Tarybos draugu ir prieteliu. Vieni kaitinosi sauleje, kiti pavėsiaudami užkandžiavo, dainavo ir snekučiavo. Pavakare vyko įvairūs bėgimai, sokimai ir t.t., uz kuriuos parengimo komisija laimejusiems suteikė grazias dovanas.

Trys moterys paaukojo didelį keptą gaidį, kuris buvo išleistas varzytinems ir dave grazaus pelno.

Bendrai paėmus, geguzinė visais atvejais buvo pasekminga, o kas maloniausia, tai kad niuriu rytu prasidėjusią dieną saulė užbaigė maloniai šviesdama iki pat nusileidimo.

Parengimo komisijos nariai, S.Pundziuvienė, O.Kalinauskiene ir A.Augutis, susilę darbavosi prie bufeto. Jiems pagelbėjo panelės Grinskaitės ir Jarašunaitė, o pirmininkas Kairys tai stengėsi visur ir visame kame gelbėti.

Pr. Motiejūnas, Podolskis ir J.Samulevičius pasitarnavo šu karais; L.Vekteris praleido gerą valandą saukdamas varzytines del gaidžio, o J.Yokubynas parduodamas pasivašininimo bilietus ir bendrai gelbedamas. Genovaite Yokubynaite nupiesė skelbimus. Z.Uzemeckiene rūpinosi paruosimu kepsnio, kuris taip gražiai atrodė. Panelė Vanda Dervinytė segiojo zenklelius. Visiems pasidarbavusiems sirdingas lietuviskas aciū; o rengimo komisijos nariams, S.Pundziuvienei, O.Kalinauskienei, E.Matjosaitienei ir A.Auguciui, dar po antra aciū, nes jie ne tik darbavosi, bet dar ir pryzus aukojo.

Aciū visiems į geguzinę atsilankiusiems ir paremusiems Tarybos pastangas palaikyti tikrus lietuvius vienoje seimoje, kad lengviau buty iskovoti Lietuvai ir jos žmonems nepriklausomybę.

VIOLETOS PATARIMAI -

KLAUSIMAI IR PATARIMAI

Gerb. Violeta,

Esu dvidešimts keturių metų panelė, gana gerai pamokyta, turiu gerą darbą, gyvenu pas savo tėvius ir būčiau labai laiminga jei turėčiau draugų bei draugių.

Turiu daug pažįstamų, bet nežinau dėl kokios priežasties negaliu palaikyti jų draugiskumą.

Kartais man širdį skauda nes esu jauna ir taip jaučiuosi nelaiminga nes visuomet esu viena. Niekas mane nekviečia. Patarkite man kaip sudaryti grupelę draugų.

Nusiminus Leona M.

* * *

ATSAKYMAS:

Brangi Leona.- Ištikrūju gaila man tamstos, jei būdama tokia jauna ir gabi, nesurandi būdo turėti bent keletą gerų draugų.

Gal tamsta pati esi priežastis šio vienodumo.

Ar panelė kada gerai studijavai save - savo Charakterį? Ar nepastebejai kartais, kad tamstos draugai atsitolino nes pas tamstą nerado gana nuosirdumo?

Norint turėti ir palaikyti draugą ar draugę, reikia būti simpatingai, nuosirdžiai, maloniai ir ištikimai.

Žmogus, šaltas, žiaurus, per daug atviras, užgaulus, niekuomet neturės draugų.

Malonus būdas, šypsena, nuolankumas - geriausi yra įrankiai pritraukti draugiskumą.

Patarčiau prisirasyt prie keletos jaunimo draugijų kur turėsi progą susipažinti su žmonėmis ir prisidėti prie jų veikimo.

Pakviesk keletą asmenų pas save, pavaisink, pakalbėk su jais, parodyk kad idomaujiesi juos geriau pažinti ir suprasti, įvertink ir gerbk jų gerus patarimus, mintis. Pamirsk save - duok kitiems progą tave taipgi suprasti ir įvertinti.

Atmink ypač, kad linksmas, svelnus būdas nieko nekainuoja ir gali

* * *

suteikti kitam daug malonumo.

Sek šiuos patarimus ir esu tikra tu esi daug draugų ir būsi laiminga.

Geriausio pasisekimo!

VIOLETA

* * *

Brangi Violeta,

Penki metai atgal, mano sužadotinis žuvo automobiliaus nelaimėje.

Per šiuos penkius metus, liūdėjau, niekur neįėjau nes man niekas nebuvo miela.

Keletą mėnesių atgal, sutikau turtingą, inteligentą, sesias desimts metų amžiaus našlį, kuris mane myli, gerbia ir nori neužilgo vesti.

Esu trisdešimts metų amžiaus, jokios meilės širdyje dėl jo neįėjau ir nors jį begalio gerbiu, nežinau ar su juo būčiau laiminga.

Ar patariat man, už jo eiti? Mano teveliai priešingi šioms vedyboms. Klausysiu patarimo.

Panelė A.A.

* * *

ATSAKYMAS:

Mieloji:- Nepatarčiau tamstai eiti už vyro kuris yra dvigubai tamstos amžiaus. Judvieju mintys, būdai visame kame skirsis ir panelė nebūsi laiminga. Panelė sakaisi jį nemylinti - tad už jo eitum vien dėl turto ir patogaus gyvenimo? Pagalvok gerai

Montreal, liepos-July, 1943.

panelė! Jei liūdėjai per penkis metus netekus sužadotinio - atminti, liūdėsi be perstojimo jei žengsi šį neatsvarstytą žingsnį.

Paneli esi dar tik trisdešimts metų amžiaus, ir graži, laiminga ateitis tamstos laukia. Tad neliūdėk, pamiršk nelaimingą praeitį, būk linksma, izeik su savo draugėmis, susipažink su naujais draugais. Esu tikra kad sutiksi jaunikaitį, kuris padarys tamstą laimingą.

Gerios laimės!

VIOLETA

* * *

SUDIEV MERGUŽĖLE.

Sudiev brangi mergužėle,
Greitai aš sugrįšiu prie tavęs.

Kiekvieną dieną ir valandėlę

Būsi mintyje bei širdyje.

Neliek gražias ašarėles,

Būk linksma ir visuomet dainuok.

Bučiuoju tavo rankėles,

Meldžiu nors tik prašypsok.

(Iš Anglų kalbos: Mexicalé Rose)

HELENA

* * *

MONTREALO KRISLAI

Gauta žinių, kad queen's universiteto buvęs studentas, Artūras D. Vilkaitis, žuvo kaip lakūnas oro kovose virs Vokietijos. Būtų gerai, jei kas plačiau apie jį parasytų. Regis, tai pirmas lietuvis, Kanados aviacijos karininkas, šiame kare žuvęs.

- 0 0 -

Skotijos lietuvis, Pr. Januškaitis, kuris Anglijos kariuomenėje zinomas kaip Frank Campbell, apdovanotas medaliu už narsumą. Jis 22 metų amžiaus, bet toks vikrus kad nusove 7 nacių lektuvus, o kitus 7 gerokai apsaudė. Jis dalyvavo ir Dieppe kovose.

- 0 0 -

Montreale savaitę lankėsi žymus Rochester, N.Y. lietuvis veikėjas, P. Norkeliūnas. Svečiavoši pas gimines: brolių D. Norkeliūną, pas p. Sakalus ir Narusevicius.

- 0 0 -

Savais reikalais, keletą dienų, Montreale viešėjo pulk. A. Valūsis ir p. Valusiene.

- 0 0 -

Vargoninkas K. Žižiūnas parsivežė gražių išpuodžių iš savaitinės kelionės New Yorkan ir Bostonan. Ypatinčiai prisimena gražų sutikimą pas buvusią montrealietę, Oną Burokiene (Bandžiūtę), Cambridge, Mass. Jam gryžus, savaitę paviesėti, išvyko jo žmona, p. Žiziuniene.

- 0 0 -

Montrealiečiai rugpjūčio pabaigoje tikisi malonaus svečio, gabaus rasytojo-zurnalisto, Kun. J. Prunskio. Tikimasi, jam bus surengta prakalbos.

- 0 0 -

Ponia Ona Burokiene (Bandžiūtė) su savo maža dukrele, lankėsi pas savo tėvelius ant dviejų savaicių atostogų.

Jinai begalo linksmi laiką praleido ir tapo puikiai pažaisinti savo tėvelių, giminių ir pažystamų.

Bandžių seima suruošė jai puikų bankietą "La Salle" viesbutyje jos gimimo dienos pagerbimui. Suteikta jai gražių, brangių dovanų bei linkėjimų.

Ponia Ona Burokiene buvusi Montreale franžūzų kalbos mokytoja, buvo didelė, energinga ir nenuilstanti veikėja lietuvių tarpe.

- 0 0 -

Kanados Lietuvių Tarybos
Moterų Sekcija rengia DIDELĮ
RAUDONOJO KRYŽIAUS PIKNIKĄ, Ville
La Salle Parke, prie 1-mos avenuo
8 diena, rugpiučio (August), 1943.

Programa bus su įvairiais
pamarginimais.

Visi lietuviai prašomi at-
silankyti.

Lietui ištikus, piknikas
bus perkeltas sekanciam sekmadie-
niui.

- 0 0 -

Iš Toronto, Montreale lan-
kėsi p. J. Pilkauskienė su sūne-
liu, A. Augutis ir A. Mockevičius
pas savo draugus ir gimines. Taip-
gi aplanke Nepriklausomos Lietu-
vos redakciją.

- 0 0 -

KRITIKA:

Metai laiko atgal, lietuvis
X užsisakė N. Lietuvą "kritikai".
Skaitę, analizavo ir siandien

sako: "Nepriklausoma Lietuva
išaugo iš brangių minčių aruoda,
kuris svarbiu istorinių laiko-
tarpiu reikalingas žmogui tobu-
lėti ir savo pobūdį naujai gady-
nei užgrūdinti, nes toje gadyne-
je protas viespataus."

"Istiesų, būtų neteisinga iš
bile ką tik viensaliai žiureti.
Reikia placių, taktinių pagrindų.
Žmogus kuris neturi Dievo mintyse,
ar žmoniskumo jausmuose; kuriam
idealas ar augstesnė priežastis
svetimas gaivalas, panasus materi-
alistams naciams, privedusiems pa-
saulį prie didžiausios nelaimės."

As kritikui tariu ačiu už
nuoširų minčių pareiskimą ir pas-
veikinau, kaip brangų talkininką
mūsų kovoje už pergalę. Jis pas-
paudė man dešinę, pažadėdamas dau-
giau skaitytojų Nepriklausomai Lie-
tuvai gauti.

L.

- 0 0 -

A T M I N I M O G Ė L Ė .

Man tinka tas žiedas, kurs žydi blaiviai
Ir auga netoli vandens;
Nespuosia jis rūbais, kaip rožė puikiai,
Užtai ir nebijo rudens.

Žiedai pinavijų ir rožių vainikai,
Nors gražus - netraukia sirdies:
Gvazdikai, kaip žalvario seno skatikai,
Netraukia ir gobšo akies.

Tas žiedas blaivus, lyg balandžio akis,
Nekaltas, kaip augstas dangus;
Ir žydi per ištisą vasarą jis,
Ir linksmina žmones visus.

Daug duota gražių pavardžių dėl žiedų,
Iš viso zolių sutverimo;
Būt visgi, man rodos, meiliausias iš jų,
Jo vardas gražus: "atminimo".

(Paimta iš Žvaigždutės)

Montreal, liepos-July, 1943.

KREIPKITE DOMĖS LIETUVAI

KAIP LIETUVIAI TURI ELGTIS DABARTINIŲ LAIKU

Kiekvienas lietuvis ir lietuvė privalo būti ištikimi Kanadai. Jie turi vengti bendradarbiavimo su tokių valstybių simpatikais, kurios Kanados demokratinei sistemai priešingos. Jie privalo atsirubežiuoti nuo partijų, kurių veikla nelegalė ir priešinga Kanados reikalams.

Komunistinė propaganda ir literatūra, kaip žinoma, niekina demokratybės idealus, nes skelbia klasių kovą ir neapykantą tarp piliecių - tokią propagandą reikia smerkti ir nuo jos salintis.

Reikia dėti visas pastangas padėti Kanadai sutriuškinti fašizmą ir hitlerizmą. Fabrikuose ir visuose darbuose reikia savo pareigas eiti labai sąžiniskai ir dideliu darbingumu.

Kiekvieno lietuvių ir lietuvių šventa pareiga rūpintis sugrazinti laisvę ir demokratinius pagrindus nepriklausomai Lietuvos valstybei.

Jiems privalu pasirūpinti savo brolių sušelpimu po karui, be to, remti Kanados Raudonojo Kryžiaus darbus.

Nepamirškime mūsų karių Kanados kariuomenėje: rašykime jiems laiskus; siųskime dovanų.

Antanas Navickas

KANADOS LIETUVIŲ CENTRO
TARYBOS PIRMININKAS.

NUODINGA ŽOLĖ

P. J.

Mes vasaros sulaukę beveik kiekvienas mėgstame išvykti iš miesto kur į laukus, pievas paupius ar paežerius, kad gavus tyresniu oru pakvėpuoti, zydinciomis gėlemis pasigrozėti, ir net pluosteli susiskyne kur grązesnių gelių į namus parsinesti. Tai jau mūsų lietuvių prigimtas įprotis; negti ir myleti kas gražu ir gantiška.

Deja, Kanadoje nevisur tai yra galima uostytį geleis, medzius bei zoles. Pavyzdziui, labai viliojanti aki žolė vadinama, 'Poison Ivy', kada rugpjūcio pabaigoje jos zali lapai virsta vysnevai raudoni. Jos išvaizda, kaip matote piešinylyje; neaukšta, trilapė, tamsiai zaliais lapais žolė. Jos mėgsta augti pakelemis, patvoriais kurnedrbama zeme su krumoksniais, ir paupių skardziuose, ir daug kitur. Jos lapai yra trijų-keturių colių ilgio.

Žmogaus odai ši žolė nuodinga. Dažniausia apsikrečia rankos ir kojos, bet įpatingai nelaimingas kuris nuodus ant veido pagauna.

Antroje dienoje po pagavimo, odą pradeda niežėti. Niežulį pradrėskus, isteką vanduo, apkrečia kitą odos dalį. Todėl reikia ypatingos kantrybės, nekasinejus niezancia vieta.

Išgydyti galima į dešimtį dienų. Geriausiai apkrečtas vietas tepti su CALAMINE LOTION, nusipirkus vaistineje. Kol izgydai, niezėjimą galima sumazinti pavilgant vatą į Rubbing Alcohol ir patepant niezancia vieta.

- 0 0 0 -

Montreal, liepos-July, 1943.

ATSINAUJINO, AUKOJO IR UŽSISAKĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

SEKANTIEJI ASMENYS:

J. Mankus už P. Brazauską ..	\$1.00	Mr. Baličius	\$2.00
P. Liaukevičius, 2 pren.	2.00	Mrs. P. Jokubynienė	1.00
M. Januska, auka ir pren. ..	5.00	Mr. J. M. Šaltenis	1.50
L. Gudas, Flin Flon lietuvių		Mrs. O. Kuprevičienė	2.50
prenumeratos	7.00	Mr. P. Dubauskas	2.50
A. Navickas, surinktas pren.	4.50	Mr. J. Pilkauskas	1.00
Mrs. B. Embres	2.00	Mrs. Bernotienė	1.00
Mr. P. Zabiela	1.00	Mr. T. Taruska	1.00
Mrs. N. Nomeikienė	1.00	Mr. A. Šaltenis	1.00
Mrs. K. Jasutienė	1.00	Miss V. Katiniūtė	1.00
Mrs. O. Motuzienė	1.00	Mrs. Burokienė, aukų ir pre-	
Mr. A. Vaitkus	1.50	numeratą	6.50
Mr. K. Ziziūnas	1.00	Miss H. Bandziūtė 7 pren ..	7.00
Mr. J. Petkus	1.00	Kun. J. J. Bakanas	1.50
Mr. Jankauskas iš Toronto ..	1.00	Mr. J. Ramanauskas	1.00
Mrs. V. Knįstautas	1.00	Miss A. Kuntautas	1.00
Mrs. P. Meskinis	1.00	Mr. Saviciūnas	1.00
Mr. S. Gibbs	5.50	Mrs. Andriukaitienė	1.00
Mr. G. Aleknavičius	5.00	Mr. J. Stanker	1.00
Mrs. M. Zemaitienė	1.00	Mrs. M. Young	1.00
Mrs. O. Sakalienė	1.00	Mr. Valenta	1.00
Mrs. E. Lukosienė	1.00	Mrs. Žinaitienė	1.00
Mrs. P. Paznokaitienė	1.00	K. Skyriėnė	1.00
Mrs. K. Katkevičienė	1.00	Mr. Vaikšnoras	1.00
Mr. V. Stasinskas	1.50	Mr. P. Duncikas	1.00
Mr. P. Janko	1.00	Mr. J. Astrauskas	1.00
Mr. M. Grigg	2.00	Mrs. P. Juskevičienė	1.00
Gen. Konsulas J. Budrys	5.50	Mrs. J. Stankienė	2.00
Mrs. A. Rasimas	1.00	Mr. O. Rosmanskas	1.50
Mrs. A. Jablonskienė	1.00	Miss M. Arlauskaite	1.00
Mr. A. Ratkevičius	1.00	Mrs. A. Ratciunienė	1.00
Mrs. E. Vaight	1.65	Mr. K. Gegznas	1.00
Mrs. N. Balanda	2.00	Mr. J. Trumpa	1.00
Mr. J. Sky	1.00	Mr. L. Vekteris	2.00
Mrs. Kazlauskienė	1.00	Mrs. M. Šilkauskienė	1.00
Mr. P. Vedetskis	1.00	Mr. M. Simonis	1.00
Mr. J. Venskus	1.00	Mr. P. Hayes	1.50
Mr. W. Ruth	1.00	Mr. J. Kilimonis	1.00
Mr. F. Gikis	1.00	Mr. P. Vaupsa	1.00
Mrs. P. Zalesky	3.00	Mr. E. Pakulis	1.00
Mrs. H. Gudžiauskienė	3.00	Mr. J. Ezokitis	1.00
Mrs. A. Pasukonienė	3.00	Mr. A. Vertalka	1.00
Mr. J. Cress	1.50	Mrs. M. Pocienė	1.00
Mrs. U. Teresevičienė	1.00	Mr. Stanislovaitis	1.00
Mrs. J. Pilkauskienė	2.00	Mrs. Jakubkienė	1.00
Mrs. V. Guzenas	1.50		

(BUS DAUGIAU)

ŠIRDINGAI DEKLUOTAME VISTEMS REMEJAMŲ IŽ JŲ ANKAS
IR PARAMĄ NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI.

REDAKCIJA.

Nepriklausoma Lietuva

062 881